

ἈΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

ΚΕΝΤΡΟΝ ΕΡΕΥΝΗΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ

ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ 14

ΑΘΗΝΑΙ (136)

ΚΕΝΤΡΟΝ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΟΣ ΑΤΛΑΣ

Ἀριθ. Ἐρωτ. ΠΕΛ. VII 6/1970

Α'
ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΝ
ΔΙΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ

ΚΑΙ ΚΑΤ' ΕΘΙΜΟΝ ΠΥΡΑΣ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΘΗΝΑΙ 1968

ΕΚ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

15-30/3/1970

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

1. Ἐξεταζόμενος τόπος (χωρίον, κωμόπολις)..... Μαλέα.....
(παλαιότερον ὄνομα: Μπαυχιάει), Ἐπαρχίας ..... Ἀρχαίας,
Νομοῦ ..... Ἀρχαίας.....
2. Ὀνοματεπώνυμον τοῦ ἐξετάσαντος καὶ συμπληρώσαντος ... Γ. Εὐφρίδης
Μαλ. Α. Εὐφρίδης..... ἐπάγγελμα ..... διδάσκων.
Ταχυδρομικὴ διεύθυνσις ..... Μαλέα Ἀρχαίας.....
Πόσα ἔτη διαμένει εἰς τὸν ἐξεταζόμενον τόπον... εἰς αὐτὴν... (3)...
3. Ἀπὸ ποῖα πρόσωπα κατεγράφησαν αἱ παρατιθέμεναι πληροφορίες:
α) ὄνομα καὶ ἐπώνυμον ... Ἡλίας Δημήτριος τῷ Βασιλείῳ
.....
ἡλικία... 62 ἐξ γραμματικαῖ γνώσεις ... Ἀπαυχέριον Δημοτ.
Μαλ. Σχολείον... τόπος καταγωγῆς .. Μαλέα Ἀρχαίας

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΔΟΗΝΩΝ

Α'. α'. ΤΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΚΤΗΜΑΤΑ ΠΡΟ ΤΟΥ 1920

- 1) Ποῖαι ἀγροτικαὶ περιοχαὶ προωρίζοντο διὰ σποράν καὶ ποῖαι διὰ βοσκήν ποιμνίων ; .....
.....
Ἐπῆρχον αὗται χωρισταὶ ἢ ἐνηλλάσσοντο κατὰ χρονικὰ διαστήματα ; ..... Ἐνηλλάσσοντο κατὰ ἐτος.....
- 2) Εἰς ποίους ἀνήκον ὡς ἰδιοκτησίαι ; α) εἰς φυσικὰ πρόσωπα, δηλ. εἰς τοὺς χωρικοὺς ; β) εἰς γαιοκτήμονας (Ἕλληνας ἢ ξένους, ὡς π.χ. Τούρκους) ; γ) εἰς Κοινότητας ; δ) εἰς μονὰς κλπ. ....
..... εἰς χωρικοὺς.....
- 3) Ὁ πατὴρ διατηρεῖ τὴν περιουσίαν του συγκεντρωμένην καὶ μετὰ τὸν γάμον τῶν τέκνων του, διανεμομένης ὑπ' αὐτῶν μετὰ τὸν θάνατόν του ; ..... Μετὰ τὸν θάνατόν αὐτοῦ καὶ τὸν γάμον τῶν τέκνων.....
..... καὶ τὸν γάμον τῶν τέκνων αὐτοῦ καὶ τὸν θάνατόν αὐτοῦ.....
καὶ τὸν θάνατόν αὐτοῦ.....

β'. 1) Οἱ κάτοικοι ἀσχολοῦνται μόνον εἰς τὴν γεωργίαν ἢ μόνον εἰς τὴν κτηνοτροφίαν ; ἢ συγχρόνως εἰς ἀμφοτέρας, δηλ. τὴν γεωργίαν καὶ τὴν κτηνοτροφίαν ; ... *εἰς ἀ. κ. γ. ο. τ. ἐργασίας* .....

2) Οἱ τεχνῖται (δηλ. οἱ βιοτέχναι) ἀσχολοῦνται ἐν παρέργῳ καὶ εἰς τὴν γεωργίαν ; ..... *N. & S.* .....

γ'. 1) Εἰς τὰ μεγάλα κτήματα : τῶν γαιοκτημόνων (τσιφλικούχων), τῶν μοναστηρίων ποῖοι ἐργάζοντο εἰς αὐτά ; καὶ ὑπὸ ποίους ὄρους ὡς ἄτομα ἢ μὲ ὀλόκληρον τὴν οἰκογένειάν των ; .....

..... *Δεν ἀπαιτοῦνται ἰδιοῦται* .....

2) Πῶς ἐκαλοῦντο οὗτοι ; (κολλῆγοι, σέμπροι, μισακάτορες, σημισακάτοροι κλπ.) ..... Ποία ἦτο ἡ κοινωνικὴ των θέσις ; ...

3) Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβή των ; (εἰς εἶδος ἢ εἰς χρῆμα ;) .....

4) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ ἐργάζαι ; ἐποχικῶς, δηλ. διὰ τὸ θέρισμα, τὸ ὀλῶνισμα, τὸν τραγητὸν ἢ δι' ὅλον τὸν χρόνον ; Ἀπὸ ποῦ προήρχοντο οὗτοι ; ἦσαν ἄνδρες μόνον ἢ καὶ γυναῖκες ; ποίαν ἀμοιβὴν ἐλάμβανον ; ἡμερομίσθιον εἰς χρῆμα ἢ εἰς εἶδος ; .....

Ἐχρησιμοποιοῦντο... ἐργάζαι... διὰ τὸν... ἄμφοτέρων... ὡς... καὶ... ἐργάζοντο... ὡς... ὡς... .....

5) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ δούλοι (ὑπηρέται) ἢ δούλαι ; Ἐὰν ναί, ἀπὸ ποίους τόπους προήρχοντο ; .....

..... *ὅχι* .....

6) α) Οἱ νέοι καὶ αἱ νέαι τοῦ τόπου ποῦ ἐπήγαιναν δι' ἀνεύρεσιν ἐργασίας ; ... *εἰς... πεινιμύνη... καρινθίαν... εἰς... κορινθίαν* .....

ἐργάζοντο... ἐργάζοντο .....

β) Ἐπήγαιναν ἐποχικῶς : ὡς ἐργάται ..... ἢ ὡς τεχνῖται κτίσται, γύφτοι (σιδηρουργοί), βαφεῖς (μπογιατζήδες), πρματευτάδες (ἐμποροί) κλπ. ; .....

..... *ἐποχικῶς ὡς... ἐργάζοντο* .....

- δ'. 1) Πῶς ἐλιπαίνοντο παλαιότερον τὰ χωράφια: με ζωϊκὴν κόπρον (βοῶν, αἰγοπροβάτων κλπ.), φυτικὴν (με καῦσιν: α) τῆς καλαμιᾶς μετὰ τὸν θερισμόν, β) τῶν θάμνων κλπ.) ἢ μὲ κάλυψιν (παράχωμα) χλόης (τριφυλλιοῦ, λαθουριοῦ κλπ.) δι' ὀργώματος; . . .

ф. 21 Кс. та. пов.

- 2) Πότε έγινε τὸ πρῶτον χρῆσις χημικῶν λιπασμάτων εἰς τὸν τόπον
 σας; ... μέτ' αὐτῶν δὲ π. 1914 ἐφ' ὅσον πάλιν... .....

- Ε'. Ἀπὸ πότε χρησιμοποιοῦνται : τὸ σιδηροῦν ἄροτρον καὶ αἱ γεωργικαὶ μηχαναὶ εἰς τὸν τόπον σας ; ... *Χρ. 61 Μαρτίου Ἐφεσσοῦ 21^ο Χρ. 1918 (61 Μαρτίου) Παναγιώτης... π.π.δ. 6^ο 1960..*

- 1) Σιδηρούν ἄροτρον (τύποι αὐτοῦ, δηλ. μονόπτερο, δίπτερο κλπ.).
Εἰς ποῖα κτήματα ἐχρησιμοποιεῖτο (ἢ χρησιμοποιεῖται) κάθε τύπος ;

Εἰς ποῖα κτήματα ἐχρησιμοποιεῖτο (ἢ χρησιμοποιεῖται) κάθε τύπος ;

Ποῖος κατεσκεύαζε τὸ ἄροτρον τοῦτο ἢ ἀπὸ ποῦ ἐγένετο ἡ προμήθεια αὐτοῦ;

28. ἡμεῖς οὖν καὶ ὑμεῖς ἀγαπᾶμεν ἑαυτοὺς ὡς ἀγαπᾶμεν τὸν ἑαυτοὺς
ἑαυτοὺς ὡς ἀγαπᾶμεν τὸν ἑαυτοὺς ὡς ἀγαπᾶμεν τὸν ἑαυτοὺς

Παραθέσσετε σχεδιαγράφημα (ή φωτογραφίαν) ἐκάστου τύπου σιδηροῦ ἀρότρου μὲ τὰς ἀντιστοίχους ὀνομασίας τῶν μερῶν αὐτοῦ, ὡς τοῦ κατωτέρω παρατιθεμένου. . . . .

1..... 4..... 7..... 10.....

2..... 5..... 8.....

3. . . . . 6. . . . . 9. . . . .

- 2) Τρακτέρ (από πότε είναι εν χρήσει;) ..... 1960 .....

- 3) Μηχανή θερσίμου ..... 1960 .....

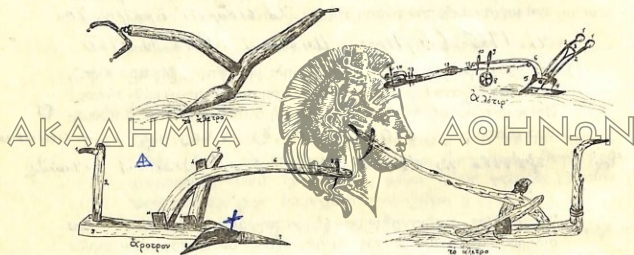

4) Μηχανή δεσίματος τῶν σταχύων (δεματιῶν)...1960.....

5) Μηχανή ἀλωνισμοῦ .....1960.....

στ'. 1) Τὸ ξύλινον ἄροτρον. Ποῖος κατεσκεύαζε (ἢ κατασκευάζει) τὸ παλαιὸν ξύλινον ἄροτρον .....δ. γ. λ. ι. ο. κ. τ. υ. φ. χ. ψ. 243.....

- 2) Ποία ἦτο ἡ μορφή τοῦ παλαιοῦ ξυλίνου ἄρότρου εἰς τὸν τόπον σας καὶ ποία εἶναι σήμερον. Ποῖαι διαφοραὶ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν) εἰς τὸ χρησιμοποιούμενον ἄροτρον εἰς τὸν τόπον σας ἀπὸ τὰ εἰκονιζόμενα ἐνταῦθα ;

- 3) Ἰχνογραφήσατε τὸ ξύλινον ἄροτρον⁽¹⁾ καὶ τὸν ζυγὸν ὡς ἀπαντᾶται εἰς τὸν τόπον σας καὶ παραθέσατε τὰ ἀντιστοιχοῦντα εἰς τοὺς ἀριθμοὺς ἐν χρήσει ὀνόματα τῶν διαφόρων μερῶν καὶ τῶν ἐξαρτημάτων αὐτοῦ.

1. Χ.ε.ρ.ι.δ.κ.	6. ὠνίχνα	11. ....
2. Χ.ε.ρ.ι.δ.κ.	7. π.ρ.ο.φ.η.δ.κ.	12. ....
3. Καυ.ν.Τον.ρ.ι.	8. φ.γ.η.ρ.σ.	13. ....
4. ε.τ.α.β.α.ρ.ι.	9. ε.ν.ι.	14. ....
5. ε.π.α.θ.η.	10.	15. ....

(1) Ἐάν εἶναι δυνατόν ἀποστείλατε καὶ φωτογραφίαν.

(Εάν υπάρχουν διαφοραί, δύνασθε νὰ μεταβάλετε τὴν ἀνωτέρω ἀρί-
θμησιν).

- 4) Τὸ ὕνι. Τὸ ὕνι τοῦ ξυλίνου ἀρότρου ἦτο (ἢ εἶναι) μιᾶς μορφῆς διὰ τὴν ἀροτρίασιν ὅλων τῶν εἰδῶν τῶν χωραφιδῶν ; δηλ. τῶν χωματερῶν (λιβάδια, κῆποι) καὶ τῶν πετρωδῶν. – Ἰχνογραφή-
σατε ἢ φωτογραφήσατε τὸ ἐν χρήσει ὕνι (ἢ τὰ ἐν χρήσει, ἐὰν
εἶναι διαφόρων τύπων) καὶ σημειώσατε τὴν χρήσιν ἐκάστου.

.....
.....
.....

- 5) Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς σπάθης τοῦ ἀρότρου; .....

6) Ἦτο (ἢ εἶναι) κατασκευασμένη ἐκ ξύλου ἢ σιδήρου; .....

.....
.....
.....

- 7) Ἐργαλεῖα διὰ τὴν κατασκευὴν καὶ ἐπιδιόρθωσιν τοῦ ἀρότρου
(π.χ. σκεπάρνι, πριόνι, ἀρίδι, ἀρνάρι, ξυλοφαί κλπ.).....

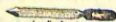
.....
.....

πριόνι

ἀρίδα

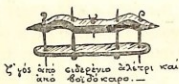
ρινι ἢ ξυλοφαί (ἀρνάρι)

8) α) Διὰ τὸν ἄροτον (ζευγάρισμα, ὄργωμα) ποῖα ζῶα ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται): βόες ἢ ἄλλο ζῶον, δηλ. ἵππος, ἡμίονος, ὄνος. *καὶ βόες καὶ ἡμίονοι*.....

β) Ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) διὰ τὸ ὄργωμα δύο ζῶα ἢ ἓν; *δύο*.....

9) Διὰ τὸ ζευγάρισμα μὲ δύο ζῶα ἦτο (ἢ εἶναι) ἀναγκαῖος ὁ ζυγός;

Σχεδιάσατε τὴν μορφήν τοῦ παλαιότερου καὶ τοῦ σημερινοῦ ζυγοῦ (ἢ φωτογραφήσατε αὐτὸν) καὶ ὀνομάσατε τὰ διάφορα μέρη καὶ ἐξαρτήματα αὐτοῦ. (π.χ. λουριά, λοῦρα, ζεῦλες, πιζεῦλια κλπ.).

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

10) Σχεδιάσατε ἰδιαίτερος τὴν μορφήν τῶν ζευλῶν τοῦ ζυγοῦ εἰς τὸν τόπον σας.

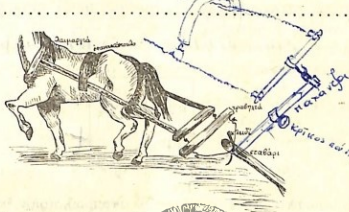
11) Πῶς λέγεται εἰς τὸν τόπον σας ὁ κρίκος ἐκ σιδήρου, ξύλου ἢ σχοινίου, ὁ ὁποῖος τοποθετεῖται εἰς τὸν ζυγὸν (πολλαχοῦ: λοῦρα, κουλλοῦρι), προσδένεται δὲ εἰς αὐτὸν τὸ ἄροτρον διὰ τὸ ὄργωμα; (Σχεδιάσατε αὐτόν). *κουλλοῦρι*.....

12) Ἀπὸ πότε γίνεται τὸ ὄργωμα δι' ἑνὸς ζώου;

Πῶς γίνεται ἡ ζευξίς του (τὸ ζέψιμον) εἰς τὸ ἄροτρον;

εἰς αὐτὴν τὸ ἄστρον. Ἐβαλαν δὲ οἱ ἴσθιοι... καὶ ἡμεῖς καὶ οἱ ἄλλοι
 νοῦς καὶ ἡρεσίδειμον... τὰ ἑρμηνεύματα... εἰς τὴν παλαιὰ καὶ
 ἡ παλαιὰ... ἡμεῖς... ἡμεῖς... κρίνον... καὶ ἔδωκεν τοῖς
 ἡρώδης...

α) Ποῖος ὥργωνε παλαιότερον (ἢ σημερινόν); 1) ἄνδρας (ὁ ἰδιοκτήτης τοῦ ἀγροῦ ἢ ἄλλος); 2) γυναῖκα; 3) ὑπηρετῆς. Σημειώσατε ποῖα ἢ συνήθεια εἰς τὸν τόπον σας ... ἄνδρας. (Ντόκιος/Παγ.)

..... En avlars ..... fudina.....

β) 1) Περιγράψατε λεπτομερῶς, πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον τῶν βοδιῶν (ἡ τοῦ βοδιοῦ, τοῦ ἀλόγου) εἰς τὸ ξύλινον ἄροτρον. (Παραθέσατε, εἰ δυνατόν, καὶ φωτογραφίαν) ..δ.ιδ..του..ξυλου..(ερωτησεις 9)

2) Πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον εἰς τὸ σιδηροῦν ἄροτρον... *κδ. π.π. π.π. α.ψαχ. εν*
α.ς. ζύν. ζ.ρ. α. ζ.μ.ιν. 12...... ♦.....

3) Πῶς κατευθύνει ὁ γεωργὸς τὰ ζευγμένα ζῶα (ἡ τὸ ζῶον) κατὰ τὸ ὄργανον μὲ σχοινί, τοῦ ὁποίου τὰ ἄκρα ἔχουν δεθῇ εἰς τὰ κέρατα τῶν ζῶων ἢ ἄλλως ; (Περιγραφή καὶ σχεδιάσμα ἢ φωτογραφία).

Σχ. 3 ... τοῦ ὄργανου ... μὲ ... σχοινί ... περιγραφὴ καὶ εἰκὼν ... εἰς τὰ κέρατα ...

Σχ. 3 ... τοῦ ... μὲ ... σχοινί ... περιγραφὴ καὶ εἰκὼν ...

Εἰς ποῖα ὀργώματα (σποράς) γίνεται χρῆσις τῶν τρόπων τούτων
ἢ ἄλλων. . . . . εἰς. διπλασιασμοῦ. ἢ. ἀντιθέσεως. ἢ. ἀντιθέσεως. . . . .

γ) Ἀροτριάσεις (ὀργώματα) τοῦ ἀγροῦ πρὸ τῆς σπορᾶς :

- 1) Διὰ τὴν σπορὰν δημοτριάκων. Πόσα ὀργώματα ἐγίνοντο (ἢ γίνονται) καὶ πότε, δηλ. κατὰ ποίαν χρονικὴν περίοδον. Πῶς λέγονται (ὀνοματολογία) τὰ ὀργώματα αὐτά· π.χ. καλλουργία, διβόλισμα, γύρισμα κλπ. ?Εφ'μ.ε.π., Κ.Ι.Ο.Π.Σ., Ε.Α.Ρ.Λ., Ζηρεβοείπον, Ὀρχωφα...βάι...?Ανναΐμων...Ζυμφαζ.Ν.Υ.Χαιρινέψ..Βινδηης
Υό...Μ.Α.ρ.τιση...αέ...Δι.Β.ό.Χι.ε.τα.....μαί.....εόν
Ζακ.ρί.χι.ον....σπαρά...Ζηρεβοείπον.....

- 2) Διὰ τὸ φύτευμα κηπευτικῶν. (Απαντήσατε ὁμοίως, ὡς ἄνωτέρω)

AKAΔHMIA *Ε. Σ. Β. Γ. Γ. Χ. Ψ. Ω. Ξ. Φ. Θ. Η. Ν. Ν.* ΑΘΗΝΑΙ

- 3) Ἐπὶ πόσα ἔτη δέον νὰ ἀφεθῇ ἀσπαρτὸν τὸ χωράφι, δηλ. εἰς ἀγρὰ-
νάπαιυσιν, διὰ νὰ σπαρθῇ κατόπιν σιτὰρι ἢ ἄλλο δημητριακόν...

eva 1205

- 4) Πόσα ὀργώματα γίνονται διὰ κάθε εἶδος καλλιέργειας (σίτου, κριθῆς, ἀραβοσίτου, ψυχανθῶν, κηπευτικῶν εἰδῶν κλπ.) καὶ κατὰ ποίαν ἐποχὴν; ... *β.ι.αν. καὶ ... κριθῆς. ἔνα, ... ἀραβοσίτου. ἑρ'α.*

- 5) Ποια εργαλεία ή σκεύη χρησιμοποιούνται: α) κατά την σποράν. π.χ. τὸ δισάκι· εἰς αὐτὸ περιέχεται ὁ σπόρος καὶ ἐξ αὐτοῦ λαμβανόμενος διασκορπίζεται ἐπὶ τοῦ ἐδάφους; ... *ἄ. Ἡ σπόρα...*

- β) Μὲ ποῖα γεωργικὰ ἐργαλεῖα (ἢ τυχὸν ἄλλα μέσα): 1) καθαρίζονται: τὸ ποδάρι, τὰ φτερά (παρουΐτια) κ.ἄ. καὶ τὸ ὕνι κατὰ τὴν ἀροτρίασιν (ὄργωμα, ἀλέτρισμα, κάμωμα κλπ.) ἀπὸ τὸ χῶ-

μα ἢ τὰ χόρτα, ριζίδια, τὰ ὅποια κολλῶνται εἰς αὐτά. Μὲ ἑλλειψοειδῆ σιδηρὰν ράβδον, ἢ ὅποια ἔχει τοποθετηθῇ εἰς τὸ ἐν ἄκρον τοῦ βουκέντρου ἢ μὲ ἄλλον τρόπον ; ...

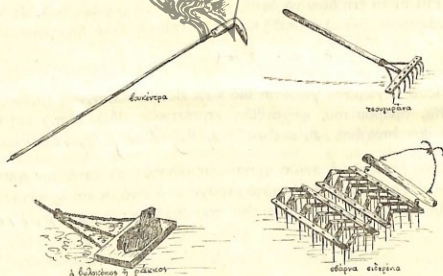
... Μέ. 26. Ξυλόμ. 1. (ή. Βουκέντρα.)

2) Γίνεται μετὰ τὸ ὄργωμα ἰσοπέδωσις τοῦ χωραφιοῦ (σβάρνισμα, διβόλισμα); ... Μ. 1.

3) Ἡ σκαφή μερῶν τοῦ ἀγροῦ ποὺ δὲν ἔχουν ὀργωθῇ (μὲ σκαλίδα, τσαπὶ κ. ἄ.); Νὰ γίνῃ εἰς τὴν θέσιν τῶν ὡς ἄνω (1-3) ἐρωτημάτων περιγραφὴ ἐκάστου ἐν χρήσει ἐργαλείου καὶ νὰ παρατεθοῦν σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίαι. (Παρατίθενται ἐνταῦθα ἐνδεικτικῶς σχεδιάσματά τινων ἐκ τούτων).

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

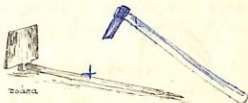

γ) Ἐργαλεῖα διὰ σκάψιμον καὶ σκάλισμα τοῦ ἀγροῦ ἢ τοῦ κήπου· π.χ. ὁ κασμός, ἢ τσάπα κ.ἄ. (Σημειώσατε τὸ ὄνομα, τὴν χρῆσιν

ἐκάστου καὶ παραθέσατε ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν) .....

Μαί... σ. τανό... ξιναθρί... ..

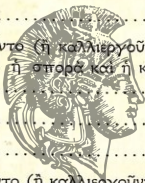
- 6) Ποῖα πρόσωπα βοηθοῦν τὸν ζευγολάτην (ἢ ζευγάν) εἰς τὸ ὄργωμα καὶ πῶς καλοῦνται οἱ βοηθοὶ οὗτοι ὡς καὶ αἱ ἐργασίαι ποῦ ἐκτελοῦν

... Η... ολιμαφένειαι... ..

- 7) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τὴν σπορὰν ὀσπρίων. Πῶς ἐγένετο ἡ σπορὰ καὶ ἡ καλλιέργεια ἐκάστου εἴδους.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 8) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τροφὰς τῶν ζώων· π.χ. ρόβη, σανόν, τριφύλλι κ.ἄ. ... Περιεδοθέντων... ..

... οισίρι... .. παρακαζέτα... .. οίσις... .. κερμαζία... ..

- 9) Πῶς ἐγένετο πρὸ τοῦ 1920 (ἢ σήμερον) ἡ καλλιέργεια τῶν γεωμήλων· ἐσπέρνοντο ἢ ἐφυτεύοντο εἰς αὐλάκια ἢ πρασιές (βραγιές) καὶ ἄλλως. ... ἔφαινον... .. 2-3... .. οὐραμία... .. ἐμφορ... .. ολιμαφένειαι

... εἰδ... .. κηρο... .. αἰνία... ..

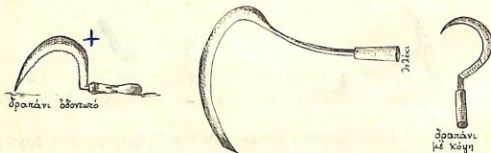
Β. ΘΕΡΙΣΜΟΣ

α. Ἔργαλεῖα θερισμοῦ.

- 1) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον ἐθερίζοντο παλαιότερον τὰ δημητριακά. (Παραθέσατε τὸ ὄνομα καὶ ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ.

π.χ. με τὸ δρεπάνι, τὸ μαχαίρι κλπ.) ... μ.έ... δρεπάνι.

Ἐάν ᾤσαν (ἢ εἶναι ἀκόμη ἐν χρήσει) διαφορῶν ειδῶν δρεπάνια ἢ ἄλλα μέσα θερισμοῦ, παρακαλοῦμεν νὰ τὰ περιγράψετε· ἐπίσης νὰ σχεδιάσετε τὰ ἐργαλεῖα ἢ νὰ τὰ φωτογραφήσετε.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ..... ΑΘΗΝΩΝ

2) Μὲ δρέπανα ἢ μὲ ποῖα ἄλλα ἐργαλεῖα (π.χ. κόσσες) ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) τὰ χόρτα (π.χ. τὸ τριφύλλι κλπ.) διὰ τροφήν τῶν ζώων· (βλ. παράδειγμα εἰς τὴν κατωτέρω εἰκόνα).....

3) Ἡ λεπίς (δηλ. ἡ κόψη) τοῦ δρεπανιοῦ ἢ ἄλλου θεριστικοῦ ἐργαλείου ἤτο ὁμαλὴ ἢ ὀδοντωτή; (Σχεδιάσατε αὐτήν).....

4) Πῶς ἦτο κατεσκευασμένη ἡ χειρολαβή του· (σχεδιάσατε ἢ φωτογραφήσατε αὐτήν). Ὁ σιδηροῦς σκελετὸς πῶς ἐλέγετο;.....

5) Ποῖος κατεσκεύαζεν αὐτὰ τὰ θεριστικά ἐργαλεῖα (π.χ. τὰ δρεπάνια κ.ά.) ... *α.β. ... φ.υ.φ. 201* .....

6) Ἦτο παλαιότερον (ἢ εἶναι ἀκόμη) ἐν χρήσει καὶ ὁ θερισμὸς μὲ τὰς χεῖρας, δηλ. δι' ἐκριζώσεως καὶ ὄχι διὰ κοπῆς τῶν δημητριακῶν ἢ ὀσπρίων (π.χ. τῆς κριθῆς, τῶν ρεβιθιῶν) ἢ τροφῶν τῶν ζώων (τῆς ρόβης κλπ.) ... *ταῦ ... ρεβιθιῶν ... καὶ ... ρόβης*
... *α.β. ... χ.ε.ρ.αῦ* .....

β. Θερισμὸς τῶν δημητριακῶν.

1) Εἰς ποῖον ὕψος ἀπὸ τοῦ ἐδάφους ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) μὲ τὸ δρεπάνι ἢ ἄλλο κοπτερόν μέσον ὁ σίτος, ἡ κριθή, ἡ βρώμη, ἡ σίκαλις κλπ. .... *2.0. ... 30. ... 5. κα.α.β. 19* .....

2) Οἱ στάχυες ποῦ ἔμεναν (ἢ μένουν) εἰς τὸ χωράφι μαζί μὲ τὴν ρίζαν μετὰ τὸν θερισμὸν πῶς ἐλέγοντο (ἢ πῶς λέγονται). ... *κα.α.β. 19*

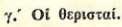
ΑΚΑΔΗΜΙΑ ..... ΔΟΗΝΩΝ

3) Ποῦ ἀκολουθοῦν τοὺς θεριστὰς ἄλλα πρόσωπα (γυναῖκες ἢ παιδιὰ), τὰ ὅποια παραλαμβάνουν ἀπ' αὐτοὺς τὰ δράγματα (δραξίες, πιάσματα, χεριές, χερόβολα) τῶν σταχυῶν καὶ τὰ τακτοποιοῦν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Μήπως οἱ ἴδιοι οἱ θερισταὶ ἀποθέτουν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τὰ δράγματα ; .... *α.β. ... 19. 19. 19* .....

4) Πῶς τοποθετοῦνται τὰ δράγματα (οἱ χεριές) ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Πολλὰ ὁμοῦ ; Πόσα; Μήπως τοποθετεῖται ἕκαστον δράγμα (πιάσμα τῆς χειρὸς) χωριστὰ ; "Οπου τοποθετοῦνται πολλὰ μαζί, αἱ κεφαλαὶ τῶν σταχυῶν εὐρίσκονται πρὸς τὴν αὐτὴν κατεύθυνσιν ἢ διασταυρῶνονται. (Περιγράψατε λεπτομερῶς) .... *δ.υ.ο. ... 19. 19. 19*
χ.ε.ρ.αῦ ... τα.ρ.ο.β.αῦ ... καὶ ... δ.ε.ν.ο.ν ... καὶ ... χ.ε.ρ.ό.β.ο.λ.ο.

.....

- 2) Πῶς ἡμείνοντο οὗτοι· με ἡμερομισθιον (μεροκάματο) ἢ κατ' ἀποκοπὴν (ξεκοπῆς). Παῖα ἦτο ἡ ἀμοιβή· εἰς χρῆμα ἢ εἰς εἶδος; Τὸ ἡμερομισθιον ἦτο μετὰ παροχῆς φαγητοῦ ἢ ἀνεῦ φαγητοῦ; (Παραθέσατε με τὰς πληροφορίας καὶ τὴν σχετικὴν εἰς τὸν τόπον σας ὀνοματολογίαν). . . Η. Εἰ. Β. α. κ. ε., μετὰ . . . Π. α. ρ. χ. ἡ . . . Γ. α. ρ. χ. τ. οῦ . . . εἰς . . . εἶδος . . .

- V ES... u.a' g. v. a z s... f. u. v. e. m. i. k. i. s. s., d. l. a'. u. n'. p. r. o. f. u. H. a' s. o. u. t.
g. h. o'. c. e. a'. e. x. a. . . . .

ἡ 113 ἔδωκεν ὁ 270 ὅτι ἔστιν ἡ 14-ῃ καὶ ἔστιν ὁ 600 ὅτι ἔστιν
τοῦ 60 καὶ ἔστιν ὁ 14-ῃ καὶ ἔστιν ὁ 600.

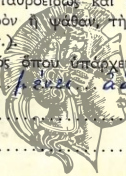
- 4) Ἐδίδετο (ἢ δίδεται) προσοχή ὡς πρὸς τὴν ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος ἢ τοῦ μηνὸς καθ' ἣν πρέπει νὰ ἀρχίσῃ ὁ θερισμός ; .....

Ἐδίδετο καὶ δίδεται ὡς πρὸς τὴν ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος
 πρὸς ἀρχὴν τοῦ θερισμοῦ ἢ τοῦ μηνὸς τῆς ἐβδομάδος.

- 5) Ἐτραγουδοῦσαν (ἢ τραγουδοῦν) κατὰ τὸν θερισμόν σχετικὰ τραγούδια ; Καταγράψατε αὐτά. .. Ἐτραγουδοῦσαν
 τραγούδια... Ἐτραγουδοῦσαν... Ἐτραγουδοῦσαν
 δια τὸν... Ἐτραγουδοῦσαν... Ἐτραγουδοῦσαν.....

- 6) Ποῦ τὴν τελευταίαν ἡμέραν τοῦ θερισμοῦ, προτοῦ τελειώσουν, ἀφήνουν εἰς τὸ χωράφι ἓνα μέρος αὐτοῦ ἀθέριστον. Τί κάμνουν τοὺς στάχυν πού μένουν ἀθέριστοι ; (Εἰς τινὰς τόπους θερίζουν τὸ μέρος αὐτὸ σταυροειδῶς καὶ μὲ τοὺς ἀποκοπέντας στάχυν πλέκουν σταυρὸν ἢ ψάθην, τὴν ὁποίαν τοποθετοῦν εἰς τὸ εἰκονοστάσι κλπ.).

Περιγράψατε λεπτομερῶς ὅπου ὑπάρχει σχετικὸν ἢ ἄλλο τι ἔθιμον... Ἐν... Ἐν... Ἐν...
 ... χωράφι... ..

δ. Τὸ δέσιμον (δεμάτιασμα) τῶν σταχύνων.

- 1) Πότε ἐγένετο τὸ δεμάτιασμα, ἦτοι τὸ δέσιμον, τῶν θερισμένων σταχύνων. Ποίαν ἡμέραν ; Ἀμέσως μετὰ τὸν θερισμόν ; Τὸ ἑσπέρας ἢ μήπως ἔπρεπε νὰ μένουν οἱ στάχυν εἰς τὸν ἥλιον πρὸς ξήρανσιν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ; .... Ἐξέτερον... ..

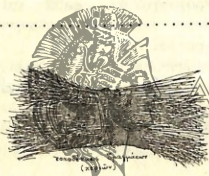
Ἐξέτερον... .. Ἐξέτερον... .. Ἐξέτερον... ..

- 2) Πώς ἐγένετο τὸ δεμάτιασμα ; Ποῖος ἔδενε τοὺς στάχους καὶ ποῖος τοὺς μετέφερε καὶ τοὺς παρέδιδεν ὥς χεριές, ἀγκαλιές ; Πῶς ἐδένοντο· μὲ κοινὰ σχοινία, μὲ σχοινία κατεσκευασμένα ἀπὸ βελονοειδεῖς θάμνους, π.χ. βροῦλα, σπάρτα κλπ. Κατὰ τὸ δέσιμον τῶν δεματιῶν μήπως ἐχρησιμοποιεῖτο καὶ ἐργαλεῖόν τι ; Περιγράψατε λεπτομερῶς τὴν ἐργασίαν ταύτην μετὰ παραθέσεως σχετικῶν σχεδιασμάτων ἢ φωτογραφιῶν.....

Ὁ νοιμουύραν... ἔ.φ.ζ.α.χ.ε.ε... λα'... δ.ε.φ.α.ῖ.μ.α'... λ.η.ά.β.ο.ύ.ρ.χ.α
 ἢ β.ί.α.α.λ.η... μ.α.ί... λ.α.α.α.θ.ε.ῖ.α.ν... ε.ε.ε... λ.η.η... λ.ε.λ... λ.ε.ῖ.ρ.ό.β.ο.λ.α... β.ε.α.μ.
 ρ.ω.τ.εῖ... μ.α.ί... ἔ.δ.ε.ν.ε... ε.ε... δ.ε.φ.α.ῖ.μ.α'.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΛΟΗΝΩΝ

- 3) Τὰ δεμάτια μετὰ τὸ δέσιμον ἀφήνοντο εἰς τὴν ἰδίαν θέσιν ἢ συνεκεντρώνοντο εἰς ὠρισμένον μέρος τοῦ θερισμένου ἀγροῦ ; Πόσα δεμάτια συνεκεντρώνοντο ἐκεῖ καὶ πῶς ἐτοποθετοῦντο ; .....

ἔ.ε.π.α.α.δ.ε.σ.ῖ.ν.ε.τ.ο... ε.ε.ε.ε.φ.ρ.α... ε.ε.ε.ε.φ.ρ.α... λ.η.μ.α.ῖ.
 γ.ι.α'... ε.α'... λ.ι.α.α.τ.α.ῖ.ν... εἰ.λ.α.ό'... λ.ω.ρ.ά.φ.ι.....

ε. Συγκομιδὴ τῶν γεωμήλων.

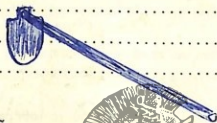
- 1) Ἀπὸ πότε ἤρχισεν ἡ καλλιέργεια τῆς πατάτας εἰς τὸν τόπον σας ; π.σ.λ.δ. η.ρ.ῖ.ν λ.α.ό' 1920.

Πότε γίνεται ή σπορά ή τὸ φύτευμα αὐτῆς..... *ὁ βιβλὸς ἀρίων*

μ. α. ρ. τ. ι. ν......

- 2) Πῶς ἐγίνετο (ἢ γίνεται) ἡ ἐξαγωγή (βγάλισιμο) τῶν γεωμήλων ἀπὸ τὸ χωράφι; Μὲ σκαπάνην, μὲ ἄροτρον ἢ μὲ ἄλλον τρόπον. Περιγράψατε τὸ σχῆμα τῆς σκαπάνης, τοῦ ἄρότρου κλπ. παραθέτοντες καὶ σχετικὸν σχέδιον αὐτῶν ἢ φωτογραφίαν..... *μ. ε. π. λ. α. τ. ν. ζ. ε. ν. ι. α. ρ. ι. ν.*.....

στ.' Συγκομιδὴ τοῦ σανοῦ.

1) Ἐσυνηθίζετο παλαιότερον ἡ διατροφή τῶν ζώων κατὰ τὸν χειμῶνα μὲ ξηρὰ χόρτα (π.χ. σανόν, τριφύλλι, βίκον); Ἐάν ναι, περιγράψατε πῶς ἐγίνετο ἡ καλλιέργειά του, ἔπειτα ἡ κοπή, ἡ ξήρανσις καὶ ἡ φύλαξις αὐτοῦ... *Ἐκκλησιαστικὰ εἰς ἀγροῦς*
Ἐυρισμοὶ ἐν αὐτῷ. ἡμῶν. εἰς αὐτὸν. ἔνθετο. ἡ δὲ ἑκείνου. Γαύρτια. Ἐυ-
κτετο. μ. ε. δ. ρ. α. π. α. ν. ι. α. ἡ. κ. ὅ. ε. α. μ. α. τ. ν. α. ἄνθ. σ. φ. θ. ἡ. κ. ρ. ι. θ. α. καὶ
ἡ ρ. ρ. ι. σ. ι. ρ. α. ὁ. β. ἰ. α. α. ἡ. ζ. η. ρ. ἰ. ν. ε. τ. ο. ε. τ. α. χ. α. ρ. φ. θ. ι. ἡ. ἡ. δ. ἡ. ν. ε. τ. ο. σ. ε. δ. α. τ. ὅ. τ. α. ν. α. καὶ
κ. ε. τ. α. ἡ. ρ. ε. τ. ο. ἡ. ρ. ὁ. ἡ. ρ. ἡ. θ. α. β. ι. ν. ε. ι. ἡ. ἡ. ὁ. ἡ. ἡ. χ. ε. ρ. α. μ. ἡ. λ. ο. β. ο.

- 2) Πότε ἐθερίζετο ὁ σανὸς καὶ μὲ ποῖον ἐργαλεῖον (δρέπανον, κόσσαν κ.ἄ.). ... *τ. ο. ν. μ. α. ο. ἰ. α. ν.*.....

(Παραθέσατε καὶ σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίας).....

- 3) Ξήρανσις τοῦ χόρτου καὶ δέσιμον. Ποῖα ἐργαλεῖα ἐχρησιμοποιοῦντο; (Παραθέσατε μετὰ τῆς περιγραφῆς καὶ τὴν σχετικήν τοπικὴν λαϊκὴν ὀνοματολογίαν, ὡς καὶ σχεδιάσματα καὶ

φωτογραφίας) ..δ'εὐ'..ἐχρημίσθησαν αὐτοὶ..ἰβ'ελάττω...
.....
.....

Γ' ΑΛΩΝΙΣΜΟΣ

- α. 1) Μεταφορά τῶν δεματιῶν πρὸς άλωνισμόν. Συνκεντρώνοντο πρὸς τοῦτο ἐπὶ τόπου εἰς τὸ χωράφι ἢ μετεφέροντο εἰς ἄλλην θέσιν, π.χ. εἰς τὸ ἀλώνι, εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ σπιτιοῦ κτλ. ....

..εἰς..~~εἰς~~...ἀλμύνη.....
.....
.....
.....

- 2) Πῶς καλεῖται ὁ χώρος ὅπου τοποθετοῦνται τὰ πρὸς άλωνισμόν δεμάτια. Εἰς τινὰς τόπους λέγεται: θεμνοστάσι, θεμνιά, θεμνιάστρα, κλπ. Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς αὐτόν; Ὑπάρχει καθωρισμένος τρόπος τοποθετήσεως; ~~Εξήκω~~

6.λα'61...μ.αί'...ἐπὶ τῇ ἀντιπύρρῃ...λα'...δ.ε.α.δ.α...ἰ.κ.π'...
1.5.ψ'...λα...αἰ...6.α.β.β.δ... (αἰρῆς).....
.....
.....

- 3) Ὑπῆρχεν ἀνέκαθεν εἰς τὸν τόπον σας ἀλώνι διὰ τὸν άλωνισμόν τῶν δημητριακῶν; Μήπως ἐγένετο παλαιότερον ὁ χωρισμός τοῦ καρποῦ (τοῦ γεννήματος) ἀπὸ τὰ ἄχυρα εἰς ἄλλον χώρον, δηλ. ὄχι εἰς τὸ ἀλώνι; .....

.....σ.ε'...ἀλμύνη.....
.....
.....

- 4) Ποῦ κατασκευάζετο (ἢ κατασκευάζεται) τὸ ἀλώνι. Ἐντὸς τοῦ συνοικισμοῦ, εἰς τὴν αὐλὴν τῆς οἰκίας ἢ ἔξω τοῦ χωρίου; Εἰς ποίαν θέσιν; .....

.....μ.αί'...δ.α.β.γ.δ...α.β.γ.δ.ε...ε.β.γ.δ.ε...
.....
.....

- 5) Τὸ ἀλώνι ἀνήκει εἰς μίαν μόνον οἰκογένειαν ἢ εἰς περισσοτέρας ;
ἐὰν τοῦτο ἀνήκει εἰς πολλές οἰκογενείας, πῶς γίνεται ἡ χρῆ-
σις του, δηλ. μὲ ποίαν σειρὰν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ; .....

Μέ... δὲ... εἰς... ἐκ... καὶ... πρὶν...
χρ... ..

- 6) Ἀπὸ πότε ἄρχεται τὸ ἀλώνισμα καὶ πότε λήγει ; .....

... ..

- 7) Εἶδη ἀλωνιῶν (ἀναλόγως τῆς κατασκευῆς των)· π.χ. χωματά-
λωνο (μὲ δάπεδον ἐκ χώματος)· πετράλωνο (μὲ δάπεδον
ἐστρωμένον μὲ πλάκες).

(Περιγράψατε τὴν κατασκευὴν ἐκάστου καὶ παραθέσατε σχε-
δίασμα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ) ...

... ..

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

- 8) Πῶς ἐπισκευάζεται τὸ ἀλώνι ἐκαστον ἔτος, πρὸ τῆς ἐναρξέως τοῦ
ἀλωνισμοῦ (π.χ. τοῦ χωματάλωνο· καθαρισμός αὐτοῦ καὶ
ἐπάλειψις τοῦ δαπέδου καὶ τοῦ γύρω τοιχώματος, ὅπου ὑπάρ-
χει, μὲ πηλὸν ἐκ χώματος ἢ συνήθως διὰ μείγματος κόπρου βοῶν
καὶ ἀχύρων).....

... ..

... ..

- 9) Ἡ ὥς ἄνω προετοιμασία τοῦ ἀλωνιοῦ καὶ ἡ ἐναρξίς τοῦ ἀλωνι-
σμοῦ γίνεται ὠρισμένην ἡμέραν καὶ ὥραν ; ....

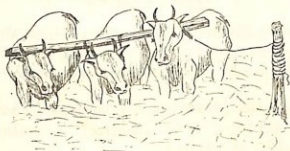
... ..

- 10) Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς τὸ ἀλώνι τῶν δεματιῶν, ὅπου
ὑπάρχει ἀλωνόστυλος, ὥς καὶ τὸ ἄπλωμα τῶν σταχύων πρὸς ἀλω-

νισμόν ; Περιγράψατε τὸν τρόπον τοῦτον ἢ οἰονδήποτε ἄλλον.

ἔτο π.ο.δ.ν.μ.ι.ο... εὐ.π.ρ.ω.λ.α.ν... δ.ε.φ.ά.τ.ι... εἰ.δ... ἐ.κ.ά... κ.έ.ν.τ.ρ.α.ν...
 εὐ.π.ρ.ω.λ.α.ν... δ.ε.φ.ά.τ.ι... εἰ.δ... ἐ.κ.ά... κ.έ.ν.τ.ρ.α.ν... εὐ.π.ρ.ω.λ.α.ν... δ.ε.φ.ά.τ.ι...
 εἰ.δ... ἐ.κ.ά... κ.έ.ν.τ.ρ.α.ν... εὐ.π.ρ.ω.λ.α.ν... δ.ε.φ.ά.τ.ι... εἰ.δ... ἐ.κ.ά... κ.έ.ν.τ.ρ.α.ν...

11) Πῶς γίνεται τὸ ἀλώνισμα τῶν σταχύων διὰ τῆς χρησιμοποιοῦσης ζῶων (βοῶν, ἵππων κλπ.).

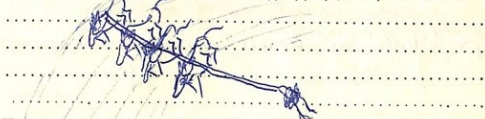
α) Ἀλώνισμα πρὸς ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων διὰ τῆς καταπατήσεως αὐτῶν ὑπὸ περιφερομένων ζῶων (βοῶν, ἵππων κλπ.). Πολλοῦ τοποθετεῖται πρὸς τοῦτο καθέτως εἰς τὸ μέσον τοῦ ἀλώνιου ὁ ὕψους δύο μέτρων (καλούμενος στηγερὸς, στρούλουρας, δουκάνη, βουκάνη κ.ά.), ἀπὸ τοῦ ὁποῦ ἐξαρτῶνται σχοινία, ὡς εἰς τὸ ἀνωτέρω σχεδιαγράφημα, διὰ νὰ συγκρατοῦνται ἀπὸ τὸ ἕτερον ἄκρον τῶν τῶν ζῶα, ὥστε νὰ περιφέρωνται κυκλικῶς, «νὰ ἔρχωνται γῦρες», καὶ αὐτῶ νὰ κόβουν τὰ στάχυα.....

β) Πῶς ζεύονται οἱ βόες, τὰ ἄλογα κλπ. διὰ τὸν τρόπον τοῦτον τοῦ ἀλώνισμοῦ. Πῶς συνδέεται τὸ σχοινὶ ἀπὸ τὸν κάθετον ἀλώνο-στυλον μὲ τὰ ζῶα; (Εἴς τινας τόπους δένεται τὸ σχοινὶ εἰς θηλειές, αἱ ὁποῖαι περιβάλλουν τὸν λαιμόν τῶν ζῶων. Εἰς ἄλλους τόπους εἰς τὸ ἀλώνισμα διὰ τοῦ τρόπου τούτου δὲν ὑπάρχει στυλὸς εἰς τὸ μέσον τοῦ ἀλώνιου. Τὰ ἀλώνιζοντα ζῶα περιφέρονται συνδεδεμένα εἰς σειρὰν διὰ σχοινίου, τὸ ὁποῖον σχηματίζει θηλειὴν περὶ τὸν λαιμόν ἐκάστου ζώου. Περιγράψατε ὅπου ὑπῆρχεν (ἢ διατηρεῖται ἀκόμη) ἀλώνισμός κατὰ τὸν ἕνα ἢ τὸν ἄλλον τρόπον, παραθέτον-

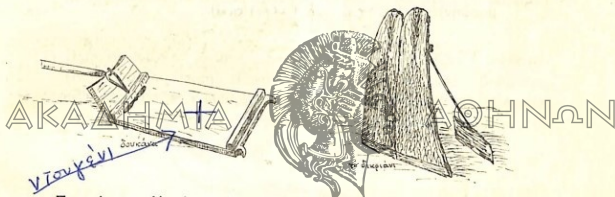
ο ἄλωνα στὸν ἐπίγειο δὲ τὸν β' τρόπον. τ.ε.
 20
 Θ.Χ.Κ.Κ. ἄνω ἄλωνα στὸν ἐπίγειο.

τες καὶ σχετικὰς φωτογραφίας ἢ ἰχνογραφήματα).....

- γ) Ποῦ ἀντὶ τοῦ ἁλωνισμοῦ διὰ τῶν ποδῶν χρησιμοποιεῖται καὶ μηχανικὸν ἁλωνιστικὸν μέσον· π. χ. χονδρὴ ἐπιμήκης σανὶς εἰς ἓν τεμάχιον ἢ δύο, προσαρμοζόμενα. Αὕτη ὠπλισμένη εἰς τὴν κάτω ἐπιφάνειαν διὰ κοπτερῶν μεταλλίνων ἐλασμάτων ἢ ἀποσχίδων σκληροῦ λίθου ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ ζυγοῦ ἐξευγμένων ζῶων, σύρεται δ' οὕτω κυκλικῶς ἐντὸς τοῦ ἁλωνίου ἐπὶ τῶν ἐστρωμένων σταχύων διὰ τὸν ἁλωνισμόν των.

Σημειώσατε, ἐὰν ἀπαντᾷ εἰς τὸν τόπον σας τὸ ἁλωνιστικὸν τοῦτο μηχανήμα ἢ ἄλλο τι, τὸ ὄνομα αὐτοῦ (π. χ. δουκάνα, δικριάνι, βωλόσυρος), περὶ τῆς κατασκευῆς του, τὸ σχῆμα καὶ τὰς συνήθεις διαστάσεις. Ἀπὸ ποῦ τὸ ἐπρομηθεύοντο παλαιότερον καὶ σήμερον. Ἐπίσης πῶς γίνεται ἡ χρῆσις του καὶ διὰ ποῖα δημητριακά. Ἠλωνίζοντο (ἢ ἁλωνίζονται) ὅλα τὰ δημητριακά με ἁλωνιστικὸν μηχανήμα; Μήπως π.χ. ἡ κριθή καὶ τὰ ὄσπρια (κουκκιά, ρεβέθια κ.ἄ.) ἡλωνίζοντο διὰ τῶν ποδῶν ζῶων ζευγνυμένων καὶ περιφερομένων ἐπὶ τῶν σταχύων τούτων; .....

... Χρ.μ.ε.ι.φ.ο.λ.ο.ε.ι.ε.α.μ... δ.ι.δ... θ.λ.α... τ.α... ε.ἰ.δ.η... μ.ο.ν.ό.ε.ν
 ε.φ.α.χ.ι.ο.α... ε.α.ν.ι.δ.ε.σ.τ.ε.σ... τ.α.φ... κ.θ... ε.ἰ.ω... μ.ε.ρ.ι.φ.ρ.α.φ.ῶν
 ὀ.ν.ο.τ.α.γ.ό.τ.ε.ν... ν.τ.ο.ν.θ.ε.ν.ι.....

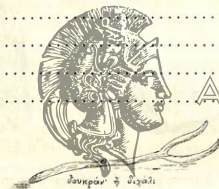

- δ) Ἀπὸ ποίαν ὥραν τῆς ἡμέρας ἀρχίζει ὁ ἀλωνισμός, κατὰ ποίαν δὲ διακόπτεται διὰ νὰ ἐπαναληφθῇ τὴν ἐπομένην. ; .....

*ἀρχίζει μὲ τὴν ἀνατολὴν... καὶ διακοπίζεται...
τὴν ἑλ. ἡμέραν... τοῦ... μηνός...*

- 12) Ποῖα ἄλλα ἀλωνιστικὰ ἐργαλεῖα εἶναι ἐν χρήσει; (Εἰς τινας τοίπους χρησιμοποιεῖται ἐπίμηκες ξύλον, τὸ ὁποῖον, καλούμενον διχάλι, δικούλι, δουκράνι κλπ., ἔχει τὸ ἄκρον ὀδοντωτὸν ὑπὸ τὴν κατωτέρω μορφήν): ..... *τοῦ δουκράνι* .....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

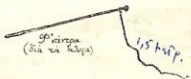
ΔΟΗΝΩΝ

- 13) Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἀλωνισμοῦ ὁ γεωργὸς μὲ τὸ διχάλι ἢ τὸ δικράνι, ἐρχόμενος γύρω εἰς τὸ ἀλώνι, ρίπτει ἐντὸς τοῦ κύκλου τὸν ὁποῖον διαγράφουν τὰ ζῶα ἢ τὸ ἀλωνιστικὸν μηχανήμα τοὺς ἀκό-
τους στάχυν ; ..... *Ναι* .....

- 14) Ἦτο ἐν χρήσει εἰδικὴ ἀλωνόβεργα διὰ τὴν ὁδήγησιν καὶ τὸ κτύ-
πημα τῶν ζώων ; (Ἐν Κρήτῃ λέγεται αὕτη βουκέντρι· ἀλλαχοῦ
φ' κέντρα). Πόσον μῆκος εἶχε καὶ ποῖα ἡ κατασκευὴ τῆς ; (Σχε-
διάσατε τὴν ράβδον αὐτήν). (Βλέπε κατωτέρω εἰκόνα). .....

- 15) Πώς λέγεται ἡ ἐργασία τοῦ ἄλωνίσματος ἐνὸς ἀπλώματος, δηλ. ἐνὸς στρώματος σταχύων ἐντὸς τοῦ ἄλωνιου. (Ἐν Κρήτῃ καλεῖται δούλα). Πόσαι στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σίτου, κριθῆς, βρώμης κλπ. ἤλωνίζοντο καθ' ἡμέραν ..... *χ.ε.ω.ρ.α.* .....

- 16) Πώς λέγονται οἱ ἄλωνισθέντες στάχυες, προτοῦ λιχνισθοῦν διὰ τὰ ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα ἀπὸ τὸν καρπὸν ; (ἐν Κρήτῃ : μάλαμα) .....

- 17) Ποιοὶ ἄλωνίζουσι : ὁ ἴδιος ὁ γεωργὸς με ἰδικὰ του ζῶα ἢ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν ἀκόμη) εἰδικοὶ ἄλωνιστοὶ (ἐν Αἰτωλίᾳ : βαλμάδες, δηλ. τσιπᾶνηδες, καλούμενοι ἄλωναστοὶ καὶ ἀγωγιάτες), οἱ ὅποιοι εἶχον βοδιά ἢ αἰόλα καὶ ἀνελάμβανον τὸν ἄλωνισμόν .....

- 18) Πλὴν τοῦ μέσου τούτου με ζῶα καὶ με ἄλωνιστικὸν ἐργαλεῖον ὑπῆρχον παλαιότερον εἰς χρῆσιν ἄλλα μέσα χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοὺς στάχυν· π.χ. τὸ κοπάνισμα αὐτῶν με χονδρὸν ξύλον (τὸν κόπανον) ἢ με ἄλλον τρόπον ; (βλ. κατωτέρω ἐν σελ. 26 εἰκόνα). .....

- 19) Ὁ κόπανος οὗτος πῶς ἐλέγετο· ἐκ ποίου ξύλου κατεσκευάζετο· πόσον μῆκος καὶ πᾶχος εἶχε καὶ ποῖον τὸ σχῆμά του ; .....

- 20) Τὸ κοπάνισμα τῶν σταχύων ἐγένετο εἰς τὸ ἀλώνι ἢ εἰς τὴν αὐλήν;
Διὰ ποῖα δημητριακὰ ἐγένετο (ἢ γίνεται) χρῆσις τοῦ κοπάνου
(π.χ. φακῆς, ρεβιθῶν κλπ.)... $\epsilon^{\lambda} \chi /$ .....

κοπανοὶ στρογγυλοὶ

ξύλο κατασκευαστὸν διὰ τὸ κοπάνημα
μικρῶν ἀντὶ τῶν δημητριακῶν...

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Ὑπὸ πόσων καὶ ποίων προσώπων ἐγένετο· μόνον ὑπὸ τῶν μελῶν
τῆς οἰκογενείας ἢ καὶ συγγενῶν; Ἀνελάμβανον τὸ ἔργον τοῦτο
ἄλλα πρόσωπα ἐπ' ἀμοιβῇ; Πῶς ἐκαλοῦντο τὰ πρόσωπα αὐτά;
Πῶς ἐγένετο τὸ κοπάνισμα τοῦτο διὰ τὰ δημητριακὰ μεγάλων
παραγωγῶν; ... $\epsilon^{\lambda} \chi /$ .....

- 21) Ποῦ ἐτοποθετοῦντο (ἐξηπλοῦντο) οἱ στάχυες διὰ τὸ κοπάνισμα.
Ἐγένετο τοῦτο ἀπ' εὐθείας ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ἢ ἐπὶ ξύλου; Πόσαι
στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σταχύων ἐκοπανίζοντο τὴν ἡμέραν;
Τὸ κοπάνισμα ἀπέβλεπε μόνον εἰς τὸν χωρισμὸν τοῦ καρποῦ ἢ

καὶ εἰς τὴν ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων ; (Περιγράψατε λεπτομερῶς τὸν τρόπον τοῦτον χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοῦς στάχους, παραθέτοντες σχεδιαγραφήματα ἢ φωτογραφίας) . *ἔχρ* .....

- 22) Κατὰ τὸ ἀλώνισμα διὰ τῶν ζώων, ὡς ἐπίσης καὶ διὰ τοῦ κοπάνου, ἐτραγουδοῦντο τραγούδια ; Ἐάν ναί, ποῖα ;
Κατὰ τὸ κοπάνισμα μήπως ἐλέγοντο εἰδικὰ δίστιχα ἢ φράσεις διὰ τὸν συντονισμόν τοῦ ρυθμοῦ τῆς ἐργασίας ; .....

*..κατὰ...τά...ἀλώνισμα...ἐ.ἰ.ἰ...ἡ...ἔργον...τραγούδια...
...ἡ...ἡ...ἡ...*

- 23) Πότε τὸ πρῶτον ἔγινε χρήσις ἀλωνιστικῆς μηχανῆς εἰς τὸν τόπον σας. Ποῖος τὴν ἐπρομηθεύθη (πρόσωπον, συνεταιρισμός κλπ.). (Περιγράψατε τὸν τρόπον λειτουργίας αὐτῆς) . *Μεταβατικὴ...τὸ 1960.*

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ..... ΔΘΗΝΩΝ

β'. Λίχνισμα

- 1) Πῶς λέγονται οἱ ἀλωνισμένοι στάχυες, ἐτοίμασμένοι διὰ τὸ λίχνισμα (ἐν Αἰτωλίᾳ : λειῶμα, ἐν Κρήτῃ : μάλαμα). Μὰ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεῖται τὸ λειῶμα διὰ τὸ λίχνισμα πῶς λέγεται τοῦτο (εἰς Κρήτην : θρινάκι, εἰς Αἰτωλίαν καὶ Πελοπόννησον : δικριάνι, ἀλλαχοῦ : δικιργιάνι) καὶ ποῖον τὸ σχῆμα αὐτοῦ. .... *λ.ε.ι.ῶ.μα...*

*...ἡ...σ.υ.ε.σ.ῶ.ρ.ε.ω.δ.ι...χ.λ.ε.δ.ε.ι...ῖ.ε...δ.ι.μ.ρ.ι.δ.ι...
...ἡ...ῖ.ε...ῖ.ε...*

Ὁ σχηματιζόμενος σωρὸς ἔχει σχῆμα στρογγύλον ἢ ἐπίμηκες ;
Προτοῦ ἀρχίσῃ τὸ λίχνισμα (ἀνέμισμα) πρὸς ἀποχωρισμὸν τοῦ ἀχύρου

ἀπὸ τὸν καρπὸν, καρφώνεται τι ἐπάνω εἰς τὸν σωρόν; Μήπως μαχαίρι, τὸ θρινάκι ἢ ἄλλο τι; Τί λέγεται κατὰ τὴν πράξιν ταύτην καὶ πρὸς ποῖον σκοπὸν γίνεται τὸ ἔθιμον τοῦτο.....

... (а) външната форма на сирот. еихн. ахн. ахн.
... (б) външната форма на сирот. еихн. ахн. ахн.
... (в) външната форма на сирот. еихн. ахн. ахн.

- 2) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον γίνεται τὸ ἀνέμισμα; (Πῶς λέγεται τοῦτο :
φυτᾶρι, θρινάκι; Ἰχθυογραφήσατε τοῦτο.....)

..... 8.14 p.d.v.1. mai. 47.00 p.1.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΑΝ

- 3) Ποῖος λιχνᾶ (ἀνέμιζει)· ἄνδρας, γυναῖκα· εἰδικὸς λιχνιστὴς ἐπ' ἀμοιβῇ ;

..... а? и а? е? и е? и.

- 4) Πῶς λέγονται τὰ χονδρά τεμάχια τῶν σταχυῶν, τὰ ὅποια μετὰ τὸ λίχνισμα παραμένουν μετὰ τοῦ καρποῦ· (εἰς τινες τόπους καλοῦνται : κόντυλοι, κόμπια). Πῶς ἀποχωρίζεται ὁ καρπὸς ἀπὸ τοὺς κόντυλους ἢ τὰ κόμπια ; Ποῦ συνηθίζεται νὰ γίνεταί δευτέρον ἀλῶνισμα διὰ τῶν ποδῶν τῶν ζῶων, ὥστε νὰ ἀποφλοιωθῇ ὁ σῖτος κλπ ;

Kó'tsaJa... ma'... é... áaxepioho's
f'i.vá.a... é... v.e.p'í.dra.v... má' f'e'... lá'
Épi.fó.v.i.

- 5) Πῶς γίνεται ἡ ζευξίς τῶν ζώων διὰ τὸ δεύτερον, ὡς ἀνωτέρω, ἀλ-
νισμα ; Ποῦ ἀπαντᾷται τὸ ἀλῶνισμα τοῦτο· πῶς λέγεται ; (Ἐν

Κρήτη: ξεβαβούλισμα καὶ καρπολώνεμα)· διὰ ποῖα δημητριακὰ συν-
 ηθίζεται τοῦτο .....

6x)

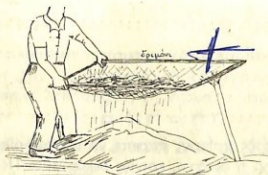
- 6) Ὃφοῦ διὰ τοῦ λιχνίσματος (ἀνεμίσματος) ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα,
 πῶς γίνεται ἡ διαλογή τοῦ καρποῦ ἀπὸ τὰ μετ' αὐτοῦ παραμείναντα
 χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων (τοὺς κοντύλους, κόμπια κ.ἄ.) ; .....

Μετὰ τὸν ἀνέμισμα... καὶ... δριμόνι...

Γίνεται τοῦτο κατὰ τὸ ἀνέμισμα, ἀπομακρυνομένων τῶν ξένων αὐτῶν
 ὑλῶν ὑπὸ γυναικὸς διὰ σαρώθρου, ἢ δι' ἄλλων μέσων, ὡς π.χ. κοσκί-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

νων με ὅπας διαφόρων μεγεθῶν· π.χ. με τὸ κόσκινον τὸ καλούμενον
 κατὰ τόπους : βολίστρης, δριμόνι, δριμόνι, ρεμόνι κλπ.

(Περιγράψατε λεπτομερῶς τοὺς ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ καὶ σήμερον) τρόπους χωρισμοῦ τῶν κόκκων τῶν δημητριακῶν ἀπὸ τὰ ἄχυρα καὶ τὰς ἄλλας ὕλας. Ἰχνογραφήσατε δὲ ἢ παραθέσατε φωτογραφίας τῶν ἐν χρήσει ἐργαλείων καὶ σκευῶν) *δριτὸν*.....

- 7) Ὅταν ἐτοιμασθῇ, ὡς ἀνωτέρω, ὁ καρπὸς σχηματίζεται εἰς σωρόν ; Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεύεται ; Χαράσσεται ἐπὶ τοῦ σωροῦ σταυρός ; Πῶς χαράσσεται καὶ ποία ἡ μορφή του. Μήπως ἐμπηγνύεται κατόπιν εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ σωροῦ τὸ ἐργαλεῖον τοῦ λιχνίσματος (θρινάκι, φτυάρι), ἐπακολουθεῖ δὲ καὶ προσκύνησις καὶ ἀσπασμὸς τοῦ σωροῦ ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ ; .....

*...Συ.σ.ω.ρ.εύ.ε.ται... ἐ.π.ὲ.ρ... ἑ.ν.ῶ.ρ.ι... μ.α.ί...
δ.ε.μ.ι.κ.ῆ. γ.ο.ν.ῆ.ε.ι.σ.ι... τ.ο. δ.ι.μ.ε.τ.ρ.ῶ.ν... Δ.Ε.Λ.Τ.Ε.Ν.Ε.Ν.*

- 8) Ἀλλὰ ἔθιμα προτοῦ νὰ μεταφερθῇ ὁ καρπὸς (σῖτος, κριθὴ κλπ.) εἰς τὴν ἀποθήκην. ....

γ'.1) Ποῖαι ὀφειλαὶ πρὸς τρίτους ἔπρεπε νὰ καταβληθοῦν εἰς εἶδος ἀμέσως εἰς τὸ ἁλώνι· π.χ. ἡ δεκάτη, κοινῶς δεκάτισμα. Ποία ἦτο ἡ συνήθεια. Ἦρχετο ὁ δεκατιστὴς εἰς τὸ ἁλώνι ; Μὲ ποῖον μέτρον (δοχεῖον) ἐγένετο ἡ μέτρησις τοῦ σίτου, τῆς κριθῆς κλπ., διὰ τὴν εἴπραξιν ὑπὸ τοῦ δεκατιστοῦ τοῦ «δεκάτου». (Σημειώσατε τὸ ὄνομα τοῦ μετρητοῦ, τὴν

[illegible]

- α) τὸ παπαδιάτικο, +
β) τὸ ἀγροφυλακιάτικο, +
γ) τὸ γυφτιάτικο,
δ) τὸ ἀλωνιάτικο κλπ.

Σημειώσατε τὰ ἐν χρήσει παλαιότερον μέτρα τῶν δημητριακῶν (ὄνομα, χωρητικότης, σχῆμα, καὶ παραθέσατε ἰχνογραφήματα ἢ φωτογραφίας αὐτῶν) ... Τὰ ... ἡ οὐ βέβαια ... ἐστὶν ὁμοιο... πρὸς ἕπαρ

van... H.S. Zwaard... erin... Dufard... Be Doures.

- 3) Ποῦ ἀπεθηκεύετο κατόπιν ἡ παραγωγή (ὁ καρπὸς) ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ ἐντὸς τῆς οἰκίας (εἰς ποῖα δοχεῖα) ἢ εἰς ἀγρούς ἐντὸς εἰδικῶν λαγκων ; (Σημειώσατε λεπτομερῶς εἰς ἑκάστην περίπτωσιν τὰς σχετικὰς συνηθείας) . σ.τ. . . . . 2. α. π. α. ρ. ι . . . . . 3. ε. ι. α. ρ. ι . . . . .

ἡ καλὸν... χιρμττωβεντο... βχιρατω... ζεδογινί ου
παράφριζε. Π.Π.Κ' Βα... ε'ραν... χωρίετα. Ε.Ζ.Β'. Η'σασ! (δύο τ'αγκ)

- 4) Τὸ ἄχυρον ποῦ ἀπεθηκεύετο. Εἰς ἀποθήκην (ἄχυρῶνα) ἐντὸς τοῦ χωρίου ἢ εἰς τὸν ἀγρὸν καὶ παρὰ τὸ ἀλώνι. Πῶς ἐγίνετο ἡ ἀποθή-

κευσις εἰς τὴν ὑπαιθρον; ...β.τ.ο... ἀχ.υ.ρ.α.α.χ.β.ο...

- 5) Πῶς ἐγίνετο (ἢ γίνεται) ἡ διαλογή τοῦ σπόρου. Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ θερισμοῦ ἀπὸ τοὺς καλυτέρους στάχους ἢ μετὰ τὸ ἀλώνισμα ; . . .

Μετά...λό...Σελώνιστα...κατά...λό...δριβόνιστα...έδν...α.ρ.ω.ζαν
 όπο'ρα...έάν...ζε.χώρι.ζαν...φ.ά...οπορ'...α.αί...έα...β.α.
 τα.φο...πρω.το.λά.εγ.....

- 6) Μήπως όπου γίνεται η διαλογή του σπόρου πρὸ τοῦ θερισμοῦ κατασκευάζεται τότε ἢ μετὰ τὸν θερισμὸν πλέγμα (πλεκτὴ) ἐκ σταχύων, τὸ ὁποῖον ἀναρτᾶται εἰς τὸ εἰκονοστάσιον ἢ ὅπισθεν τῆς θύρας κλπ ; . .

Πώς λέγεται ή πλεκτή αὐτή ; Ποῖον τὸ σχῆμα της· ποῦ φυλάσσεται.
 πρὸς ποῖον σκοπὸν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ;

Δ'. ΕΤΗΣΙΑΙ ΠΥΡΑΙ

- α'. 1) Κατὰ ποίας ἡμέρας τοῦ ἔτους λαμβάνει χώραν κατ' ἔθιμον εἰς τὸν τόπον σας ἄναμμα φωτιᾶς εἰς τὸ ὕπαιθρον. (Π.χ. παραμονὴ Χριστουγέννων, ἑσπέρas 23 'Ιουνίου (Κληδόνου), Ἀποκριές, πρώτη Μαρτίου, Πάσχα (κάψιμο τοῦ 'Ιούδα), ἑσπέρas τῆς 31 Αὐγούστου κλπ.)

Εἰς ποίας ἡμέρας, ποίαν ὥραν καὶ εἰς ποῖον μέρος ; .....

2) Πῶς λέγεται ἡ φωτιά αὐτή ; (π.χ. φανός, ἀφανός κλπ.).....

β'. 1) Ποῖοι ἀνάπτουν τὴν πυράν' παιδιὰ, ἡλικιωμένοι, ποῖος ἄλλος ; ...

2) Ποῖος ἢ ποῖοι συλλέγουν τὰ ξύλα, θάμνους κλπ. διὰ τὴν πυράν.
Τὰ κλέπτουν ; Ἄν ναί, ἀπὸ ποῖον μέρος ; .....

3) Πῶς γίνεται ἡ συγκέντρωσίς των. (Περιγράψατε λεπτομερῶς)

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

γ'. Ποῖαι αἱ συνήθειαι εἰς κάθε τόπον διὰ κάθε πυράν ;

1) Προσευχαί, διάφοροι ἐπικλήσεις, ξόρκια, ἄσματα, κρότοι, θόρυβος.
Καταγράψατε τὰ σχετικὰ κείμενα .....

2) Πηδήματα, χοροὶ γύρω ἀπὸ τὴν πυράν. (Περιγραφή λεπτομερῆς)

- 3) Τί καίονται εἰς τὰς πυρὰς αὐτάς· (κάψιμον τροχοῦ ἀμάξης, λουλουδιῶν τοῦ Μάρτη, τοῦ στεφάνου τῆς Πρωτομαγιάς κλπ.) ....

.....
.....
.....
.....

- 4) Καίονται (ἢ ἐκαίοντο) ὁμοιώματα· π.χ. κατὰ τὸ Πάσχα ὁμοίωμα τοῦ Ἰούδα· (περιγράψατε λεπτομερῶς) .....

.....
.....
.....

- 5) Παραθέσατε λεπτομερῆ περιγραφὴν τοῦ ἐθίμου εἰς τὸν τόπον σας

.....
.....
.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Εν Αθήναις τῇ 11-4-70

ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΕΚΠΑΙΔ. ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΑΡΓΟΛΙΔΟΣ
ΔΗΜΟΤΙΚΟΝ ΣΧΟΛΕΙΟΝ ΑΓΕΑΣ

ΑΡΙΘ. ΠΡΩΤ. 59

Πρὸς
τὴν Μαθητὶα Ἀδελφῶν
Κέντρον ἑρεύνης τῆς Ἑλληνικῆς
Γλωσσολογίας.

Αναγνωστοποιῶν 14
εἰς Ἀθήνας

Καθότι τῇ 27-3-70 ἀριθ' 140/16-1-70 ἀπεστάλη εἰς τὸν
τὸν Διευθυντὴν Σχολείων Ἀργολίδος, ἔχοντα εἰς σκοπὸν
νὰ πρὸςβληθῇ ὑπὸν ἀνυπόγραφο, ὡς ἀπὸ τοῦ ἑρωτήσαντος
ἀξιότιμον διὰ τὸ γνηθῆναι ὑπογραφοῦν δόξοντος ἀποσταλῆναι
καὶ, ὡς καὶ τὸν ἀπὸ τοῦ ἑρωτήσαντος συλλογὴν ἔχει
ἡμεῖς τὴν ἐκ τῆς ἐρωτήσεως ἀποστολῆς τῆς

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ἀπὸ τῆς
Ἀπὸ τῆς
1970
ΓΕΩΡΓ. ΜΙΧ. ΑΕΖΕΣ

Κοι Ν. Υ.Τ. Α

Ἡμεῖς τὴν ἐκ τῆς ἐρωτήσεως ἀποστολῆς
εἰς Ἀθήνας.

ΣΥΛΛΟΓΗ ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΗΣ ΥΛΗΣ ΧΕΡΙΟΥ
ΑΛΕΑΣ ΑΡΓΟΛΙΔΟΣ

Τό χωρίον Αλία, μέ παλαιότερον ὄνομα Μποσχάδι
ἐνρίκεται εἰς τοὺς ἡρώδας τοῦ ὄρους Τραχύ,
εἰς καὶ Β.Φ. τοῦ Νομοῦ Αργολίδος.

Οἱ κάτοικοί του ἀνέκαθεν ποιελοῦντο μέ
τὴν γεωργίαν καὶ τὴν κτηνοτροφίαν. Ἀκόμη καὶ
ἐνήμερον πού ὁ πληθυσμὸς τοῦ χωρίου ἐπὶ κα-
τὰ ὁλὸν ἐλαττώθη, - λόγῳ τῆς μεταπολεμικῆς τῆς
περιβολῆς εἰς πώροι τοῦ ἐξωτερικοῦ, - οἱ ἀγο-
ρεύσαντες χίροντες καὶ οἱ ἐλάττωτοι γῆς, ἔχουν
ὡς ἀποδοτὰ τὴν κυρίαν τὴν γεωργοκτηνοτροφίαν.

Πῶρως ὁ γεωργικὸς βίος εἶναι αὐτὸς πού ἔχα-
ΑΚΑΔΗΜΙΑ **ΔΟΧΗΝΗ**
χωρίον. Ἡ μαθητεία δὲ διενεργεῖται (ἐντάρι
πῶρως) ἤλουν ἢ ἀποδοτὰ εἰς τὴν ὁμοίαν ἀξίερω-
ναν τὸν περιβάλλοντα καὶ τοῦ χρόνου.

Τὰ πωράφια ἀποδίδονται ἡμέτεροι τὸ βίος
τοῦ κάθε νοικοκύρη. Τὴν περὶδο μάκελα τοῦ
1920 ὅσα πωράφια ἐνρίκισοντο εἰς τὴν Νομοθεσίαν
"Γούραιο", - ἐπὶ τὸν ὄροσ Τραχύ, πού ἀποδίδεται ἀπὸ πολλὰς "χοῦτες", - εἶχαν
γίγει γεωργικὴ γῶμη. Ἐπὶ οἱ χωρικοὶ ἐξήρταν
τὸ "βλαχό-εταρο", μαλὰ τὸν ἐξῆς χρόνον.

Κατὰ τὸ τίλος τοῦ φύχουλον μέ ἀρχαῖς
σημειώριον εἰνέτο ὅσα πωράφια τὸ "περίκομμα"
ἐπὶ τὸ μαδάριμα τοῦ ἐδάφους ἀπὸ τὰ ξερὰ
χόρτα καὶ τοὺς δάμνονες, μέ ἐρχαλεῖτα εἰδι-
ροι ἤτοι πὸ "ὕενό ξιγάρ", (ἐπεδιστ. ἐπὶ τὴν ἐρῶμα-

πολογίου) τόν "καμιά,, καί τήν "πράγα,,. Το μέγος φορές
τό "περίορμα,, εχίνετο διά ηυράς δηλ. ἐκορταν οί
γυωρχοί διαδρόμους χύρω καί μέγα εὖδ χωράφι μέ
τό εὐανό γυάρι, ὥστε νά γίνεταί ὁ ἐλεγχος τῆς γυ-
πῆς καί νά περιορίζεται ἡ ἐρέκταίς τῆς καί ἐν εὐ-
νεχείᾳ ἐνέλει ηυράν καί ἐκατόντο τὰ πόρτα καί οἱ
δάμνοι. Αὐτήν τήν προδομασίαν ἠκαλούσαν πρό τῆς
εὐοράς εἰς οἰονδήροε χωράφι.

Οὕτω ματά τὰ μέγα Ὀκτωβρίου (10-15) ὁ γυωχο-
λόγος ματό μέ "ἐμπροσ,, ἢ "δανεικαρέους,, ἐρήχαι-
νεν οἰκογενειακῶς, νά ὀρῆουσιν τὰ χωράφια τους.

Τό "ἀφεντικό,, ἢ "τοικοκύρης,, ἔφαρνε τόν εὐέρο, τόν
εὐοροῦνδονετ εὐήν ηυδιά (εὐέρος) ὑδάματος ηυδέ-
δεμένον εἰς τήν μέσην τῆς ἐπὶ τῆς τῶ χωράφι κατὰ
ἐπὶ τῆς τῶ εὐοράς ἐπὶ τῆς τῶ εὐοράς ἐπὶ τῆς τῶ εὐοράς
μα παραλληλογραμμοῦ.

Ἐν εὐνεχείᾳ εχίνετο γυωμο τοῦ γυλίνου ἀρ-
προν ἢ ἀτελίου (εὐ. εὐ. 4 ἐρωδιματολογίου), τὸ ὀροῖ-
ον κατεσκεύαζεν ὁ ἴδιος ὁ ἴδιοκῆτης, εἰς τὰ
δύο γῶα ἢ γῶα, βόε (βόδια) ἢ ἡμῶνους (μολάρια),
ματά τόν ἐξ τῆς ἰσόρο.

Ἐξηχερίονοντο τὰ γῶα μέ γυωτό (εὐ. 6 ἐρωδι-
ματολογίου) — εὐήμερον τὸ γυωτάριμα, γίνεταί διά
τῶν λαμαρχῶν (εὐ. 7 ἐρωδιμ.) — καί ὁ γυωχολό-
γος προῖδενεν τόν κῆρον τοῦ "εὐαυραῶν,, τοῦ
ἀτελίου μέ τόν κῆρον τῆς "παλοῦνδρας,, ἢ ὀροῖ
α εὐτέδες τὰ δύο "πρᾶνχῆα,, ὡς δεικνύει τὸ
εὐήμα τῆς εὐ. 7 τοῦ ἐρωδιματολογίου.

Τό ὀρχωμα εχίνετο κυκλικῶς ὡς δεικνύει
τὸ εὐήμα 8 τῆς εὐ. 8 τοῦ ἐρωδιματολογίου.

— Ἐν συνεχείᾳ ἐχίνετο τὸ ἐβάρυνμα. Ἡ ἐβάρυνσις ἤ-
 των ἀγλήῃ βαρὺς ἐπὶ τῆς θηρίας ἀνέβαινεν ὁ ἴδιος ὁ
 μηχανολόγος καὶ ἐκραντο ἀπὸ τὰς σφραγίδων τῶν γυναι-
 δέων τοὺς πορροῇ ἐπ' αὐτῆς, καὶ νὰ ἱερώμεται, διὰ
 τῆς γένεως τοῦ βάρους τὸ χῶμα. Ἡ ἐβάρυνσις ἐδίε-
 το ἀπ' ἐσθίας μὲν τὰ ἡραβυχία, διὰ ἀφαρξί-
 το δ' ἀλγέρι, καὶ ἡ ἡραβυχία.

— Κατὰ τὴν ἀνοίξιν, πάλιν κυρίως ἀπριλίου μὲν
 ἀρχαὶς Μαΐου, ἐχίνετο τὸ βολάνισμος, τῶν πυραφί-
 δων ἢ ἀφαίρεσις τῶν διαφόρων πόρων - παραβί-
 (βραῦς, ὑπερόχια) τὰ θηρία παρακινῶν τὴν
 ἀνάγκην τοῦ αἵματος.

— Μηδὲν ἀλλὰ ἐκτετατοῦτο κόπος ἢ α-
 λαφύρα ἀπὸ καὶ μὲν τὸ β παγκόσμιον ἡδύ-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΑΝ

— Τα πυραφίδια ἀπὸ τῆς ἀφαιρέσεως καὶ ἐπὶ δια-
 τὴν ἐποχὴν. Ἐπει αὐτῶν ἦσαν ἐλαφρὰ ἐ-
 φέτος τοῦ χρόνου δὲ παραμείνον ἑκατοστὴς
 τοι (ἢ δὲ ἐλαφρὸν μὲν ἡλιακῶς) καὶ τὰ ἐλαφρὰ
 τὴν ἐπόμενῃ χρονίᾳ μὲν εἶδρι.

Ἡ ἐλαφρὰ τοῦ αἵματος ἀρόδρου ἐχίνετο
 τὸ 1918 τὸ δὲ μηχανικὸν ἀρόδρου (πρακτικὸν)
 μὲν τὸ 1960, ὁ δὲ ὥρος τοῦ ἀρόδρου ἦτο
 τὸ κλασσικόν "δίδυρον", ἀπὸ παραπλάγιον.

ΘΕΡΙΣΜΟΣ

Ὁ θερμὸς ἐλάμβανεν χώραν ὡς ἀκριβῶς
 περιγράφεται ἐν τῷ ἐρωτηματολόγιον.

Ἀρχὴν τὴν ἐποχὴν τοῦ θέρους καὶ ἐπι-
 μύδρον ἀπὸ 5^{ης} ἰουλίου καὶ ἐτελεύτησεν
 5-10 ἰουλίου. ὡς ἐργατικὸν διεξέρχον ἐ-

χρησιμοποίησε το όδοιολόγιο δρεπάνι (α. α. 12 έτη, μαλοστόν) το όροστον μοιρασμένην ο γέφυρος (ειδουρχός).

Ο δριεμής τῶν εὐφυῶν ἐγίγνετο 20-30 ἑκατ. ἀνὰ τὸν ἑδάφους ὅτι δὲ ἀγρίμενιν ὠροφίον τοῦ "μοιδαμῆς".

Ἡ περίοδος τῶν δριεμῶν ἐλάμβανεν ἡντηχυρ-
μὸν παραυῖρα, μαν' ὅσον οἱ γεωργοὶ μέ-
βαιον εἰς τὰ χωρία οἰκογενεαυῶς. Οἱ "ἐρχά-
τες ἢ δριεδῆς," ἀγέρχον ἀμφότεραι τῶν γένων, οἱ
ὅσοις ἐνθὺς ἐδέρχον τὰ ἰδικά τῶν ἢ "δανῶ-
νά," ἢ ἡρεῖσθαι ὡς ἐρχάται "μέ εἶδος," καὶ
μὴ παροχὴν γαργίλων.

Διὰ τὰ προφασίσματα οἱ δριεδῆς ἀπὸ τὰ
ἐλάττω καὶ ἐξ ἑλπίδας ἐλπίδας (ὅτι καὶ ἐλπίδας
καὶ ἐλπίδας γαργίλων), ἐπιδράσαν δὲ εἰς τὸ εἶδος
μέχρι καὶ τῶν γονάτων ἐφόρουν τὴν "μηνάρκην"
ποδιάν ἀπὸ καρπὸν ἢ ὅσοις ἐξυφτάτο ἀ-
πὸ τὸν τράχηλον καὶ ἐδίνετο εἰς τὴν μέσην.

Ο δριεμής ἤρχιζεν ἀντίρῳ ἢ Τελάρῳ
ἢ Παραμυρῇ γὰρ αὐτὸς ἦσαν οἱ "καλῆς ἢ
μύρις".

Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ δριεμῶν οἱ δρι-
εδῆς ἐπραχονδύσαν διάφορα δημοτικά τρα-
γούδια (ἐνθυμμένα).

Κάθε βράδυ μετὰ τὴν Δύο τοῦ ἡλίου
ἢ τὸ πρῶτ' πρὶν τῆς Ανατολῆς ("μέ τὴν βροχὴν
γὰρ νὰ μὴν τρέβηται ὁ κορυφός") ὁ "ἡρό γενο-
δύναμος," δριεδῆς ἔδουε τὰ δριεμῆτα με-
"δέματα," ἀπὸ τὸ καλὸν τὰ δριεμῆτα ἀγέ-
11

νισ ὁρδὸν καὶ ἐν ἀντικείνῳ τελοποιεῖται "γύρω ἐ-
αυτό," καὶ ἄλλοι δευτέρω ὁρδὸν μετὰ τὸν τῶν
"δύματα," ἢ "δευτικὰ," εὐχρόνως.

Ὁ ἀλυσισμός ἐκτελεσθῆναι διὰ τῶν ἢ ὑμῶν.
"Ζευχάρωναν 2-3-4 γὰρ φέ διπλῆς εὐχρόνως ἀν-
τὸ παρὸν καὶ τὸ ἐκτελεσθῆναι ἐν ἄλλῳ." Δὲν ὁ-
πῆρξεν ἀλυσισμόςος ἐν τῷ μέσῳ τῶν ἀλυσισμῶν, ἀλλὰ
εἰς τὸν παρὸν ἀλυσισμῶν ἐκτελεσθῆναι τὸ εὐχρόνως "ἡδὺ
ἐκτελεσθῆναι μέν τις διπλῆς ἐνὸς κέντρο τῶν ἀλυσ-
ματός." Μετὰ ἀρκετὸν χρόνον "ἡδὺ ἐκτελεσθῆναι
ἀλυσισμῶν," προέδενον ὁρδὸν ἐν τῷ γύρω φέ
"ἐκτελεσθῆναι," καὶ "ἐκτελεσθῆναι," (ἐκ 7^{ης} ἐν. ἐκτελεσθῆναι)
τὸ "ἐκτελεσθῆναι," (ἐκ 7^{ης} ἐν. ἐκτελεσθῆναι "δουκίαν") ἡ γὰρ
τὰ ἐκτελεσθῆναι τὸ ἀλυσισμῶν καὶ τὰ ἐκτελεσθῆναι ὁ καρπός

ΑΚΑΔΗΜΕΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Τὸ "ἀλυσισμῶν," (τὸ ἀλυσισμῶν ἐκτελεσθῆναι) ἐκ-
τελεσθῆναι μέν τὸ "δουκίαν" καὶ τὸ ἐκτελεσθῆναι (ἐκ 7^{ης}
ἐκ 25 ἐκτελεσθῆναι), πολλὰς φορές ἕως ὅτου, ἀ-
ποχωριεσθῆναι τὰ ἀλυσισμῶν καὶ τὰ "ἀλυσισμῶν," ἀντὶ
τὸ καρπός. Ὅταν "πᾶς τὸ ἀλυσισμῶν γίνεται γὰρ
μάχημα, ἀπολάνει τὰ γύρω καὶ ὁ νοικοκύρης
ἐκτελεσθῆναι τὸ ἀλυσισμῶν μέν τὸ δουκίαν, γὰρ
τὰ ἐκτελεσθῆναι ἢ ἐκτελεσθῆναι τῶν θεῶν." Τὸ "ἀλυσισμῶν"
τὸ ἐκτελεσθῆναι μέν τὸ δουκίαν καὶ τὸ ἐκτελεσθῆναι
ἐν ἐκτελεσθῆναι μάλιστα ὁρδὸν ἀλυσισμῶν παρὸν, τῶν
ὁρδίων αἱ μὲν ἀντὶ τῶν μεγαλύτερες ἡγευτές
εἶναι πᾶντα ἐνὸς ἀέρα.

ΛΙΧΝΙΣΜΑ

Ὁ "ὥρος" μέν τὸ ἀλυσισμῶν, ἀντεκτελεσθῆναι μέν
||

Τὸ "δευριάνι" ματ' ἀρχάς καὶ ἀρχόδερα" ἀφ' οὗ φέχῃ
τὸ ἡδύ ἀχυρο,, μὲ τὸ "φύδαρι,, γὰρ γὰρ γινῇ
ὁ τελειὸς ἀποχωρισμὸς τοῦ ἀχύρου ἀπὸ τῶν
καρπῶν.

Τὸ λίχνισμα γίνεσθαι ἀπὸ ὅλης τῆς οἰκογένειας
μὲ μεγάλην ἐπιμέλειαν. Τὰ ποτόδρα ἀχυροὶ "ἡδύ
δὲν φέχον μὲ τὸν διέρα,, καὶ λέγονται "κόβω-
ται,, χωρίζονταί τοῦ καρπῶν μὲ τὸ "ἀριμένι,,
(βλ. εἰς 27 ἔρωτη) καὶ μὲ σάκωτρον ("τὰ
βαρύνματα γὰρ τὸ ἀλλῶν γίνονται ἀπὸ τὰ ἀγκυ-
δια τοῦ λέγονται γαλαρίδεσσι ἀπὸ θυμάριον").

Ἀφ' οὗ λίχνισθῇ τὸ εἶδαρι "μαγνέσται εὐρὸς
εὐὸ κέντρο τοῦ ὁποῦ ἀρμυγνύται τὸ "δευριάνι,,
("γὰρ γὰρ διευκολύνεται τὸ φέχαι εἰς τοῦ εὐρῶν").

ΑΚΑΔΗΜΙΑ **ΑΘΗΝΑ**
ἐπὶ τὸν ἐμὲδραχμὸν μὲ τὴν ὑλινὸρικο δόσι-
ο, τὴν βιδούρα (βλ. εἰς 27 ἔρωτη) ἢ ὁποῖα ἔφερε
μέσα 15 ὁκάδες βιζαρι. Τρεῖς βιδούρες εἶδεν
αἶσαν μέσα 6' ἔτα βασιμὶ τοῦ τὸ λέχοντε κον-
βέλι. Ἔτσι λέχοντε ἥως ἔκταν 7. χ. 50 κον-
βέλια βιζαρι ἔφερος,, δηλ. τὸ κονβέλι ἦ
ταν ἡ μόνος μετρήσιμος τοῦ εἰσαριῶν.

Μὲ τὰ κονβέλια εἶδεν αἶσαν τὸ εἰσαρι
"εὐὸ ἀμιγρὸν ἢ εὐὸ ἀκρόν,, τὸ ὁποῖο ἦτο
"ἔτα βασιμὶ δόσιον,, ἐπὶ τὸν ὁποῖον ὁρθογωνί-
ον παρὰ δὸν καὶ ἀνὰ δόσον περιεκυκλωτὸς καὶ
ἔφερε χωρίσματα εὐὸ μέσα "ἡδύ πύριον
τὸ ἀμιγρὸν εἰς μέλια,,. Τὸ "ἀμιγρὸν,, ἦτο ἡ
μόνη ἀποθήκη τοῦ καρπῶν.

Τὸ ἄχυρο μελεγγέριζο μὲ "κονβέρτες ἢ

8

μή τράχυνες Πωτιάδες,, ελάν' αχυροκαλύβας
 γὰρ τὰ χρεωμετέει ως τρῶς τῶν γένων.

ΕΤΗΣΙΑΙ ΠΥΡΑΙ.

Τοιοῦτον ἔνδιμον σιδερότε ἔλαβε πύραν, εἰς
 τὸ πῦρον Ἀλῆα, καὶ σιδερότε τρῶς.

1/1

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Ἡ περιγραφή ἔχενελο βάσει τῆς ἀφιερώσεως
 πρὸς πληροφορητὸν γεωργὸν ΔΗΜΗΤ. ΗΛΙΑ
 τοῦ Βασιλείου, ματοῦκου Ἀλέας Ἀρχιεπίσκοπος,
 γεννηθέντος ἐν Ἀλέα ἐν ἔτει 1908, ἀποφοίτου
 τοῦ Συροδωτικοῦ Σχολείου Ἀλέας. ἀναφέρονται
 δὲ ἐν αὐτῇ οἱ ὄροι τῆς κοινῆς δια-
 τάξεως (χρυσόβου).

[Ἡ ἐπιλογή δὲ αὐτῆς ἔχενελο ἐπὶ τοῦ
 Γεωργίου Λεγέ διδ/κου Ἀλέας ἐπὶ 15-30
 Μαρτίου 1970.]

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ